

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Landbruksdirektoratet
Postboks 56
7701 STEINKJER

Deres ref

Vår ref

Dato

23/2502-

22. desember 2023

Tollnedsettelse for melkepulver

Tine har varslet at det 1. kvartal 2024 vil være et underskudd på om lag 15 millioner liter melk. Underskuddet skyldes lavere norsk melkeproduksjon enn prognosert. Iverksatte tiltak for å øke produksjonen har ikke gitt tilstrekkelig effekt.

Tollvernet for landbruksvarer skal forvaltes med sikte på å sikre avsetningen for norsk produksjon og verne om norsk prisnivå. Ved underskudd skal det legges til rette for import av landbruksprodukter som supplement til norsk produksjon utfra hensynet til forbrukere og næringsmiddelindustri.

Melk har målpris. For målprisvarer skal tollvernet forvaltes slik at disse varene kan omsettes til de målpriser som er fastsatt i jordbruksavtalen. Generelle tollnedsettelse i medhold av forskrift 22. desember 2005 nr. 1723 om administrative nedsettelse av tollavgiftssatser for landbruksvarer (FAT) kapittel 2, skal bidra til at målprisene ikke overstiges. Generelle tollnedsettelse etter kapittel 2 kan bare gis på varenummer omfattet av FAT vedlegg 1. Representantvarer inntatt i vedlegg 1 annen kolonne, samsvarer med jordbruksavtalens representantvare for de ulike varegruppene. Bakgrunnen for denne regelen er at det ved underdekning i markedet er hensiktsmessig å gi tollnedsettelse for landbruksvarer på lave bearbeidingsnivåer, slik at videre foredling kan skje hos innenlands industri.

Etter bestemmelsen i FAT § 6 annet ledd gis generelle tollnedsettelse som hovedregel for representantvare, men kan ved behov gis for andre hele posisjoner eller enkeltvarenummer. For melk er representantvaren som hovedregel «ubehandlet flytende melk». Tollnedsettelse på dette produktet er imidlertid i praksis lite hensiktsmessig ettersom flytende ubehandlet melk er en vare det kan være vanskelig å få tak i. Per i dager er det ikke et velfungerende spotmarked for ubehandlet melk til industri i Nord-Europa. Melk som produseres i denne regionen har i utgangspunktet fast avsetning gjennom langsiktige leveringsavtaler. Det vil derfor være krevende å få avtale om levering av ubehandlet melk på tank til norske meierier i en kortsiktig underdekningssituasjon. Departementet anser det derfor lite realistisk å kunne

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Henrik Einevoll
22 24 91 59

løse den oppståtte underskuddssituasjon for melk ved hjelp av nedsatt tollavgiftssats for flytende melk.

Ifølge forskrift 22. oktober 2008 nr. 1136 om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer (markedsreguleringsforskriften) § 4-3, skal markedsregulator ved underskudd av melk prioritere etter anvendelse. Melkepulver har lavest prioritet. Som følge av denne prioriteringen vil underdekningen av norsk melk på 15 millioner liter i første kvartal 2024 vise seg som underskudd i pulvermarkedet og en generell tollnedsettelse bør gis for enkeltvarenummer, nærmere bestemt melkepulver. De som først og fremst vil bli berørt av underskuddssituasjonen for melk er pulverindustrien og industri som bruker melkepulver som råvare i sin produksjon. I praksis medfører dette at det er disse produktene det er behov for å importere. Dette tilsier at en tollnedsettelse bør gis for enkeltvarenummer knyttet til dette.

For å legge til rette for import i situasjoner med underskudd, skal tollavgiften settes slik at importvaren får om lag norsk pris.

En betydelig del av industrien som benytter melkepulver i sin produksjon er aktører i RÅK-industrien. De fleste av disse aktørene får RÅK-tilskudd i form av prisnedskrivningstilskudd ved bruk av norsk melkepulver. Ettersom det ikke gis RÅK-tilskudd for bruk av importert råvare, kan de ikke få tilskudd for importert melkepulver. Det innebærer at uansett om RÅK-industrien ved melkemangel kan importere melkepulver til priser som tilsvarer norsk prisnivå, får de en betydelig økning i sine melkepulverpriser, ettersom de ikke får RÅK-tilskudd for importert råvare.

For at RÅK-industrien skal få tilgang til melkepulver til en pris som gjør at de kan konkurrere på linje med importerte varer må de ha råvarepriskompensasjon. Etter EØS-avtalens protokoll 3 får f.eks. en importert sjokolade en tollavgiftssats på kroner 11,43 per kg for andelen helmelkpulver og kr 12,16 per kg for andelen skummetmelkpulver. Ved å la norsk RÅK-industri få importere melkepulver med tilsvarende tollavgiftssatser, får de samme tollavgiftssatser som samme råvarer får i importerte RÅK-varer. Formålet er at RÅK-industrien i størst mulig grad får de samme betingelser som om de hadde brukt norsk melkepulver og fått prisnedskrivningstilskudd.

Landbruks- og matdepartementet ser det som nødvendig å gjøre tiltak som avhjelper RÅK-industrien i den oppståtte situasjonen med underskudd på melk.

Departementet ber Landbruksdirektoratet om å fastsette ekstraordinære nedsatte tollavgiftssatser for hel- og skummetmelkpulver til RÅK-industrien. Tollavgiften skal settes slik at den gir RÅK-industrien mulighet til å importere råvarer med om lag tilsvarende tollbelastning som gjelder ved import av RÅK-varer. De ekstraordinære nedsatte tollavgiftssatsene begrenses til å omfatte det melkepulveret som ved bruk av norsk vare er berettiget til å søke RÅK-tilskudd.

De ekstraordinære tollavgiftssatsene skal gjelde fra 1. januar 2024 til 31. mars 2024.

Med hilsen

Viiil Søyland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Henrik Einevoll
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer